

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 230.571 van 19 maart 2015
in de zaak A. 160.603/VII-33.630.**

In zake : het BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST,
 vertegenwoordigd door de Brusselse Hoofdstedelijke regering
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat François Tulkens
 kantoor houdend te 1000 Brussel
 Terhulpsessesteenweg 120
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

 het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door
 de Vlaamse regering
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Jan Bergé
 kantoor houdend te 3000 Leuven
 Naamsestraat 165
 bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomen de partij :
 de NV BRUSSELS INTERNATIONAL AIRPORT COMPANY
 (B.I.A.C.), thans de NV BRUSSELS AIRPORT COMPANY
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Donatienne Ryckbost en Emmanuel Ryckbost
 kantoor houdend te 8400 Oostende
 E. Beernaertstraat 80
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 7 maart 2005, strekt tot de
nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse minister van Openbare Werken,
Energie, Leefmilieu en Natuur van 30 december 2004 waarbij de bestuurlijke
beroepen, ingesteld tegen de beslissing van de deputatie van de provincie

Vlaams-Brabant van 8 juli 2004, houdende het verlenen van een milieuvergunning aan de NV B.I.A.C. (thans de NV Brussels Airport Company) om de luchthaven Brussel-Nationaal, gelegen te Zaventem, Steenokkerzeel, Machelen en Kortenberg, verder te exploiteren en te veranderen, gedeeltelijk gegrond worden verklaard, de beroepen beslissing deels wordt gewijzigd en deels wordt bevestigd en de milieuvergunning wordt verleend.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 195.230 van 14 juli 2009 wordt deze zaak gevoegd met andere, zijn de debatten heropend, wordt aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna : Hof van Justitie) een aantal prejudiciële vragen gesteld en wordt het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat gelast met het verder onderzoek van de zaak.

Bij arrest C-275/09 van 17 maart 2011 heeft het Hof van Justitie geantwoord op de prejudiciële vragen.

Bij arrest nr. 222.678 van 28 februari 2013 wordt het eerste middel in deze zaak ongegrond bevonden, wordt de eerdere samenvoeging opgeheven, zijn de debatten heropend en wordt het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat gelast het onderzoek van de zaak voort te zetten.

De NV Brussels Airport Company heeft een verzoek tot gedinghervatting ingediend.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft een aanvullend verslag opgesteld.

De verwerende partij en de tussenkomende partij hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verzoekende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 27 februari 2014.

Staatsraad Peter Sourbron heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Jens Mosselmans, die loco advocaat François Tulkens verschijnt voor de verzoekende partij, advocaat Jan Bergé, die verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Donatienne Ryckbost, die verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft een andersluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. De feitelijke context van het geding werd reeds samengevat in het tussenarrest nr. 195.230 van 14 juli 2009.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Tweede middel

Standpunt van de partijen

4. In een tweede middel voert de verzoekende partij de schending aan van artikel 19bis van het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning

(hierna : Vlarem I) en van artikel 5 van het samenwerkingsakkoord van 4 juli 1994 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de uitwisseling van informatie over projecten met gewestgrensoverschrijdende milieu-effecten (hierna : samenwerkingsakkoord van 4 juli 1994).

Zij zet uiteen dat overeenkomstig voormeld artikel 19bis van Vlarem I een kopie van de milieuvergunningsaanvraag moet worden bezorgd aan een ander gewest, ofwel wanneer de vergunningverlenende overheid vaststelt dat de exploitatie negatieve en significante effecten zou kunnen hebben op het milieu van dat ander gewest, ofwel wanneer dat ander gewest hierom verzoekt. De verzoekende partij wijst erop dat de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant te dezen blijkbaar niet van mening was dat de exploitatie negatieve en significante effecten zou kunnen hebben op het milieu op haar grondgebied, terwijl de verwerende partij wel uitdrukkelijk die mening was toegedaan en terecht heeft geoordeeld dat voormeld artikel 19bis te dezen van toepassing was. Zij stelt pas op 16 maart 2004 een kopie van het aanvraagdossier te hebben ontvangen, op het ogenblik dat de openbare onderzoeken in de gemeenten Zaventem, Kortenberg, Machelen en Steenokkerzeel reeds waren afgesloten. Door dit laattijdig bezorgen van de vergunningsaanvraag meent de verzoekende partij dat haar inwoners niet hebben kunnen deelnemen aan het openbaar onderzoek in die vier gemeenten. De verzoekende partij stelt dat zij zelf evenmin een openbaar onderzoek heeft kunnen organiseren dat enig nuttig effect kon sorteren, nu de resultaten daarvan niet meer tijdig aan de adviesverlenende instanties zouden kunnen zijn meegedeeld. In het bestreden besluit wordt volgens haar dan ook ten onrechte gesteld dat zij er zelf voor heeft gekozen om geen openbaar onderzoek te organiseren.

5. De verwerende partij antwoordt vooreerst dat het middel gericht is tegen de in eerste aanleg genomen beslissing, waardoor het niet moet worden onderzocht, gelet op de devolutieve werking van het administratief beroep. Daarnaast stelt zij dat artikel 5 van het samenwerkingsakkoord van 4 juli 1994 niet van toepassing is, omdat de betrokken milieuvergunningsaanvraag niet is

onderworpen aan de plicht tot opmaak van een milieueffectenrapport (hierna : MER).

Voorts betoogt zij dat weliswaar laattijdig een kopie van het aanvraagdossier aan de verzoekende partij werd bezorgd, maar dat niet is voorzien in een sanctie voor het niet naleven van de termijn bepaald in artikel 19bis, § 2, van Vlarem I en bovendien de doelstelling van deze bepaling, met name het waarborgen van de inspraak van het aangrenzend gewest, voldoende werd bereikt. De verwerende partij wijst ook op de verlenging van de beslissingstermijn bij besluit van de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant van 1 april 2004, waardoor de verzoekende partij wel degelijk over een termijn van twee maanden heeft beschikt om een openbaar onderzoek te organiseren, zoals voorgeschreven door artikel 19bis, § 2, tweede lid, van Vlarem I. Volgens de verwerende partij is het dan ook de verzoekende partij zelf die er voor heeft gekozen om geen openbaar onderzoek te organiseren. Zij stelt dat de inwoners van het grondgebied van de verzoekende partij overigens konden deelnemen aan de openbare onderzoeken in de gemeenten Zaventem, Kortenberg, Machelen en Steenokkerzeel, wat 332 onder hen ook hebben gedaan door het indienen van een bezwaarschrift. Ook wijst zij erop dat de verzoekende partij op 14 mei 2004 een uitgebreid bezwaarschrift heeft ingediend bij de deputatie, waarin geen opmerkingen werden geformuleerd omtrent de toepassing van artikel 19bis van Vlarem I en dat de deputatie in haar vergunningsbeslissing volledig ingaat op de bezwaren van de verzoekende partij.

Vervolgens zet de verwerende partij uiteen dat de Provinciale Milieuvergunningscommissie (hierna : PMVC) advies heeft verleend op 29 maart 2004, alvorens de verzoekende partij haar bezwaarschrift had ingediend, maar dat de verzoekende partij niet behoort tot de adviesorganen met wiens advies de PMVC rekening moet houden, dat het overigens niet aannemelijk is dat de PMVC een ander advies zou hebben verleend indien zij kennis zou hebben gehad van het bezwaarschrift van de verzoekende partij, aangezien de betrokken gemeentebesturen verscheidene identieke bezwaren hebben geformuleerd en hierop inhoudelijk werd geantwoord in het advies van de PMVC, dat het advies

van de PMVC geen bindend karakter heeft en dat omtrent de bezwaren van de verzoekende partij wel degelijk een advies is verleend aan de deputatie, in welk verband de dienst Leefmilieu drie aanvullende nota's heeft opgesteld.

6. De tussenkomende partij werpt vooreerst op dat het middel onontvankelijk is omdat het gericht is tegen een vermeende onwettigheid tijdens de procedure in eerste administratieve aanleg.

Voorts stelt zij dat artikel 19bis van Vlarem I en artikel 5 van het samenwerkingsakkoord van 4 juli 1994 niet van toepassing zijn, aangezien de betrokken milieuvergunningsaanvraag enkel haar eigen activiteiten als luchthavenexploitant tot voorwerp heeft, meer bepaald "de infrastructuur en grondoperaties op de luchthaven" en dus niet "het luchtverkeer en de mogelijke hinder die hierdoor zou kunnen veroorzaakt worden", zodat de aangevraagde exploitatie geen significante gevolgen heeft voor het grondgebied van de verzoekende partij. In dat verband zet de tussenkomende partij uiteen dat zij geen enkele beslissingsbevoegdheid heeft aangaande het luchtverkeer en de geluidshinder die hiermee gepaard gaat, doch slechts bevoegd is voor de infrastructuur en de (grond)activiteiten op de luchthaven Brussel-Nationaal. Zij voegt hieraan toe dat voormeld artikel 5 in elk geval niet van toepassing is, omdat de aanvraag niet MER-plichtig is. Ook wijst de tussenkomende partij op artikel 5.57.2.1, § 2, van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (hierna : Vlarem II) en het daarin vermelde evenredigheidsbeginsel. Zij zet uiteen dat dit beginsel erop neerkomt dat de vergunningverlenende overheid, zijnde het Vlaamse Gewest, bij het opleggen van voorwaarden in de milieuvergunning voor de exploitatie van de luchthaven Brussel-Nationaal rekening moet houden met de bevoegdheid van andere overheden. Volgens de tussenkomende partij is dit louter een bevestiging van de bestaande bevoegdheidsverdelende regels en meer bepaald van de bevoegdheid van de federale overheid om het luchtverkeer te regelen, hetgeen impliceert dat hinder veroorzaakt door het vertrekkende en aankomende luchtverkeer buiten het voorwerp van de vergunningsaanvraag valt. Ten slotte

beklemtoont de tussenkomende partij dat de doelstelling van artikel 19bis van Vlarem I, met name het waarborgen van de inspraak van het aangrenzende gewest, werd bereikt door de deputatie. De tussenkomende partij beargumenteert dit op analoge wijze als de verwerende partij. Zij voegt toe dat de behandeling van de aanvraag niet kon worden geschorst, gelet op de vervaltermijn waarbinnen de deputatie moest beslissen.

7. In haar memorie van wederantwoord dupliceert de verzoekende partij, aangaande de vermeende onontvankelijkheid van het middel ingevolge de devolutieve werking van het administratief beroep, dat de minister een nieuwe beslissing kon nemen waarop artikel 5 van het samenwerkingsakkoord van 4 juli 1994 en artikel 19bis van Vlarem I van toepassing waren, aangezien in die laatste bepaling sprake is van de "bevoegde vergunningverlenende overheid". De verzoekende partij stelt dat het verzuim van de deputatie om voormeld artikel 19bis na te leven wel degelijk gesanctioneerd kon worden, gelet op artikel 37 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning (hierna : milieuvergunningsdecreet) en artikel 48 van Vlarem I, op grond waarvan de Vlaamse regering, indien de bevoegde overheid niet of onvolkomen optreedt, bij gemotiveerd besluit en te allen tijde, welke ook de klasse van de inrichting is, de vergunning volledig of gedeeltelijk kan schorsen of opheffen.

Voorts betwist de verzoekende partij dat de activiteiten van de tussenkomende partij geen gewestgrensoverschrijdende effecten zouden hebben. Niet alleen is die stelling volgens de verzoekende partij strijdig met de beoordeling in het bestreden besluit, maar bovendien verwijst artikel 19bis van Vlarem I naar de term "inrichting" en niet naar de "eigen activiteiten" van de aanvrager en werd te dezen een vergunning aangevraagd voor een "vliegveld met een start- en landingsbaan van ten minste 1900 meter". Het feit dat de geluidshinder niet aan de tussenkomende partij zou kunnen worden toegeschreven, is volgens de verzoekende partij irrelevant. Vervolgens merkt de verzoekende partij op dat zij in haar verzoekschrift nergens verwijst naar artikel 5.57.2.1, § 2, van Vlarem II en het daarin vermelde evenredigheidsbeginsel. Ook betwist de verzoekende partij dat de

doelstelling van voormeld artikel 19bis, met name het waarborgen van de inspraak, te dezen zou zijn bereikt. Het feit dat een heel klein aantal van haar inwoners die per toeval op de hoogte waren van de openbare onderzoeken een bezwaar hebben ingediend, toont immers niet aan dat al haar betrokken inwoners op de hoogte waren van de openbare onderzoeken en dezelfde kansen hebben gekregen als de inwoners van de Vlaamse gemeenten om daaraan deel te nemen en bezwaar in te dienen. Bovendien meent zij dat de voornaamste doelstelling van voormeld artikel 19bis niet bestaat in de inspraak van een aangrenzend gewest, nu die bepaling aan de overheid een tijdstip oplegt voor de toezending van het aanvraagdossier en tevens op de mogelijkheid wijst voor de inwoners van het aangrenzend gewest om deel te nemen aan het openbaar onderzoek georganiseerd door de betrokken gemeente. Ten slotte stelt de verzoekende partij dat de PMVC haar adviserende functie niet heeft kunnen uitoefenen, vermits het advies van deze commissie op 29 maart 2004 werd uitgebracht voorafgaand aan de bezwaren die zij heeft ingediend. Het feit dat dit advies geen bindend karakter heeft, is volgens haar irrelevant.

8. In haar laatste memorie laat de tussenkomende partij nog gelden dat het Vlaamse Gewest weliswaar op grond van artikel 6, § 1, II, eerste lid, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (hierna : BWHI) bevoegd is voor geluidshinder en het opleggen van geluidsnormen, doch dat deze bevoegdheid slechts het overvliegen van vliegtuigen boven het grondgebied betreft en niet mag raken aan de exclusieve federale bevoegdheid tot regeling van het luchtverkeer en het opstijgen en landen van vliegtuigen op de luchthaven Brussel-Nationaal. Voorts zet zij uiteen dat de verzoekende partij haar inwoners reeds middels een persconferentie van 19 februari 2004 had opgeroepen om bezwaar in te dienen in het kader van de lopende openbare onderzoeken in de gemeenten Zaventem, Steenokkerzeel, Machelen en Kortenberg, doch duidelijk niet van plan was om de mogelijkheid te benutten om zelf een openbaar onderzoek te organiseren. De verzoekende partij heeft immers reeds op 19 maart 2004, enkele dagen na de ontvangst van het aanvraagdossier, de provincie Vlaams-Brabant gedagvaard in kort geding teneinde

een nieuw openbaar onderzoek te laten bevelen en de behandeling van de vergunningsaanvraag op straffe van een dwangsom te laten schorsen, hetgeen op 27 mei 2004 is geweigerd door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Leuven.

9. De verwerende partij stelt in haar laatste memorie dat de finaliteit van artikel 19bis van Vlarem I, luidens de tekst zelf van die bepaling, kadert in de organisatie van de bilaterale betrekkingen tussen de gewesten en/of de lidstaten van de Europese Unie en/of een verdragspartij bij het Verdrag van Espoo van 25 februari 1991 inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband, en meer bepaald in het nodige overleg tussen de bedoelde gewesten en (verdrags)staten. Met het "nodige overleg" wordt volgens de verwerende partij bedoeld het "overleg op basis van het milieu-effectrapport", hetgeen zou blijken uit artikel 5 van voormeld Verdrag van Espoo, de enige bepaling van dat verdrag waarin sprake is van bilateraal overleg. Aldus meent de verwerende partij dat de doelstelling van voormeld artikel 19bis niet bestaat in de organisatie van of deelname aan één of meerdere openbare onderzoeken door de gewesten of hun inwoners. Indien toch zou worden aangenomen dat voormeld artikel 19bis tot doel heeft "publiciteit te geven aan het openbaar onderzoek", merkt de verwerende partij in ondergeschikte orde op dat tussen de ontvangst door de verzoekende partij van een kopie van het aanvraagdossier op 16 maart 2004 en het nemen van het bestreden besluit op 30 december 2004 ruim negen maanden zijn verstreken zonder dat de verzoekende partij zelf een openbaar onderzoek heeft georganiseerd. Bovendien betwist de verwerende partij dat de verzoekende partij geen nuttig openbaar onderzoek meer kon organiseren daar de resultaten daarvan niet meer tijdig aan de adviesverleners hadden kunnen worden meegedeeld. De adviesverlenende instanties dienen zich immers niet uit te spreken over de bezwaren geuit in het kader van een openbaar onderzoek, maar enkel over de aanvraag op zich en ook uit de tekst van voornoemd artikel 19bis blijkt dat de vergunningverlenende overheid de enige instantie is die eventueel rekening moet houden met de bedoelde bezwaren. Tot slot wijst de verwerende partij erop dat niets de verzoekende partij heeft belet om haar eigen bezwaren te formuleren in het

kader van de openbare onderzoeken georganiseerd in de betrokken gemeenten en om haar inwoners op te roepen hetzelfde te doen.

10. De verzoekende partij zet in haar laatste memorie uiteen dat artikel 19bis van Vlarem I de omzetting vormt van artikel 17 van richtlijn 96/61/EG van de Raad van 24 september 1996 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging en dat blijkens die laatste bepaling de transparantie, de informatie aan het publiek en de participatie door het publiek in vergunningsprocedures met grensoverschrijdende effecten de duidelijke doelstelling vormen van voormeld artikel 19bis. Nu zij door toedoen van de verwerende partij geen nuttig openbaar onderzoek meer kon organiseren, noch haar inwoners konden deelnemen aan een openbaar onderzoek in het naburige gewest, meent zij dat de inspraakmogelijkheden de facto werden uitgehold. Voorts wijst de verzoekende partij erop dat luidens artikel 25, 3°, van Vlarem I het advies van de PMVC wel degelijk een evaluatie dient te omvatten van de bezwaren geformuleerd tijdens het openbaar onderzoek. Ook stelt zij dat de bewering dat haar inwoners konden deelnemen aan het openbaar onderzoek in de vier Vlaamse gemeenten feitelijk onjuist is, aangezien op het ogenblik dat het aanvraagdossier haar werd overgemaakt die openbare onderzoeken reeds waren afgesloten. Vervolgens benadrukt de verzoekende partij dat de inrichting die het voorwerp uitmaakt van de betrokken aanvraag wel degelijk gewestgrensoverschrijdende effecten genereert, nu de hinder veroorzaakt door opstijgende en landende vliegtuigen, waarvan het aantal vluchtbewegingen enkel is bepaald in het bestreden besluit, het gevolg is van de exploitatie van de luchthaven. Zij acht het volstrekt irrelevant dat de tussenkomenende partij niet in de mogelijkheid zou verkeren om controle uit te oefenen op het luchtruim of op de bepaling van de vluchtroutes. Die gewestgrensoverschrijdende effecten blijken volgens de verzoekende partij overigens ondubbelzinnig uit de omvangrijke rechtspraak van de Raad van State inzake administratieve geldboetes wegens geluidshinder van vliegtuigen op haar grondgebied.

Beoordeling

11. De miskennis van de door artikel 19bis van Vlaamse I voorgeschreven regels kan van invloed zijn op de draagwijdte van de beslissing over een milieuvergunningsaanvraag. Het middel is ontvankelijk.

12. Artikel 1 van het samenwerkingsakkoord van 4 juli 1994 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de uitwisseling van informatie over projecten met gewestgrensoverschrijdende milieu-effecten bepaalt dat onder "bevoegde overheid" moet worden begrepen : "iedere overheid die, krachtens de van toepassing zijnde gewestelijke reglementeringen gemachtigd is om een vergunning te verlenen voor een inrichting, werk, activiteit of handeling waarvoor een effectenstudie vereist is krachtens (...) het besluit van de Vlaamse regering van 23 maart 1989 houdende organisatie van de milieu-effectbeoordeling van bepaalde categorieën van hinderlijke inrichtingen of het besluit van de Vlaamse regering van 23 maart 1989 houdende bepaling voor het Vlaamse Gewest van de categorieën van werken en handelingen, andere dan hinderlijke inrichtingen, waarvoor een milieu-effectrapport is vereist voor de volledigheid van de aanvraag om bouwvergunning (...)". Onder "effectenstudie" wordt verstaan : "het rapport of de studie bedoeld (...) in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse regering van 23 maart 1989 houdende organisatie van de milieu-effectbeoordeling van bepaalde categorieën van hinderlijke inrichtingen of in artikel 1 van het besluit van de Vlaamse regering van 23 maart 1989 houdende bepaling voor het Vlaamse Gewest van de categorieën van werken en handelingen, andere dan hinderlijke inrichtingen, waarvoor een milieu-effectrapport is vereist voor de volledigheid van de aanvraag om bouwvergunning (...)". Overeenkomstig artikel 2 is het samenwerkingsakkoord van 4 juli 1994 van toepassing op "(e)lk project dat krachtens de van toepassing zijnde gewestelijke reglementeringen, hetzij ambtshalve, hetzij krachtens een beslissing van de bevoegde overheid, onderworpen is aan een effectenstudie (...)".

Zoals werd vastgesteld in tussenarrest nr. 222.678 van 28 februari 2013 was de vergunningsaanvraag in kwestie niet onderworpen aan een milieueffectenbeoordeling. Het samenwerkingsakkoord van 4 juli 1994 is bijgevolg niet van toepassing op deze aanvraag.

13. Artikel 19bis, § 1, van Vlarem I, ingevoegd door artikel 14 van het besluit van de Vlaamse regering van 12 januari 1999 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning en van het besluit van de Vlaamse regering van 27 maart 1985 houdende reglementering en vergunning voor het gebruik van grondwater en de afbakening van waterwingebieden en beschermingszones, bepaalt dat wanneer "op om het even welke wijze door de bevoegde vergunningverlenende overheid wordt vastgesteld dat de exploitatie van de inrichting negatieve en significante effecten op het milieu van een ander Gewest (...) zou kunnen hebben, of wanneer een ander Gewest (...) die daardoor in belangrijke mate getroffen kan worden ter zake een verzoek indient, (...) deze bevoegde vergunningverlenende overheid een exemplaar van de milieuvergunningsaanvraag en de bijbehorende bijlagen (bezorgt) aan de bevoegde autoriteit van het bedoelde Gewest (...)". Luidens dezelfde bepaling dienen deze gegevens "als basis voor het nodige overleg in het kader van de bilaterale betrekkingen tussen de gewesten (...) volgens het beginsel van wederkerigheid en gelijke behandeling".

Paragraaf 2 van voormeld artikel 19bis, in de versie zoals van toepassing ten tijde van het nemen van het bestreden besluit, luidt :

"De bevoegde vergunningverlenende overheid gaat over tot de toezending, bedoeld in § 1, op het tijdstip waarop zij het vergunningsaanvraagdossier toezendt aan de bevoegde burgemeester met opdracht tot het instellen van het openbaar onderzoek, bedoeld in artikel 17.

De belanghebbende inwoners van het betrokken Gewest (...) kunnen :

1° deelnemen aan het openbaar onderzoek, bedoeld in artikel 17;

2° deelnemen aan het openbaar onderzoek dat de bevoegde autoriteit van het betrokken Gewest (...) op basis van het ontvangen

vergunningsaanvraagdossier eventueel op haar eigen grondgebied organiseert.

De bevoegde autoriteit van het betrokken Gewest (...) kan haar opmerkingen samen met de resultaten van het eventueel door haar georganiseerde openbaar onderzoek aan de bevoegde vergunningverlenende overheid ter kennis brengen binnen een termijn van twee maanden na de datum van de toezending, bedoeld in het eerste lid".

14. Uit de gegevens van de zaak blijkt dat de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant niet op eigen initiatief is overgegaan tot de toezending van het aanvraagdossier aan de verzoekende partij. Het is pas nadat de minister van Leefmilieu van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met een brief van 1 maart 2004 formeel om de toepassing van artikel 19bis van Vlarem I had verzocht, dat de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant op 15 maart 2004 alsnog een exemplaar van de ingediende milieuvergunningsaanvraag heeft overgemaakt aan de verzoekende partij.

15. Wanneer de procedure van artikel 19bis van Vlarem I geïnitieerd wordt op verzoek van een ander gewest, zoals te dezen het geval is, op een ogenblik dat de milieuvergunningsaanvraag reeds aan de burgemeester(s) werd toegezonden met het oog op de organisatie van een openbaar onderzoek in de betrokken gemeente(n) van het Vlaamse Gewest, is aan de overlegvereiste van artikel 19bis van Vlarem I voldaan wanneer conform § 2, derde lid, van deze bepaling aan het andere gewest een termijn van twee maanden wordt gegeven om haar opmerkingen aan de bevoegde vergunningverlenende overheid ter kennis te brengen.

Te dezen blijkt dat de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant bij besluit van 1 april 2004 de termijn voor de behandeling van de vergunningsaanvraag met twee maanden heeft verlengd teneinde de verzoekende partij toe te laten "conform art. 19bis, § 2.2 van Vlarem I (...) haar opmerkingen samen met de resultaten van het eventueel door haar georganiseerde openbaar onderzoek (...) over (te) zenden binnen een termijn van twee maanden na de datum van toezending van het dossier, d.i. voor 15 mei 2004". Vervolgens heeft de

verzoekende partij op 14 mei 2004 haar opmerkingen ingediend. Deze opmerkingen zijn integraal opgenomen in de in eerste aanleg genomen beslissing van de deputatie. Deze beslissing bevat ook een evaluatie van de standpunten van de verzoekende partij.

Artikel 25, 3°, van Vlarem I schrijft voor dat het advies van de PMVC een evaluatie moet bevatten van de "opmerkingen en bezwaren die bij het openbaar onderzoek werden genoteerd". Bedoelde evaluatie slaat enkel op de opmerkingen en bezwaren die ingediend worden door de deelnemers, met inbegrip van de belanghebbende inwoners van een ander gewest, aan een openbaar onderzoek dat gehouden wordt op het grondgebied van het Vlaamse Gewest. Deze bepaling is echter niet van toepassing op de "opmerkingen" die het betrokken gewest op grond van artikel 19bis, § 2, derde lid, van Vlarem I ter kennis brengt van de bevoegde vergunningverlenende overheid, ook niet indien dat gewest op haar eigen grondgebied zelf een openbaar onderzoek zou hebben georganiseerd. De overlegvereiste van voornoemde bepaling kadert immers in de bilaterale betrekkingen tussen de gewesten.

Het tweede middel is ongegrond.

B. Derde middel

Standpunt van de partijen

16. In een derde middel roept de verzoekende partij de schending in van richtlijn 2002/30/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 maart 2002 betreffende de vaststelling van regels en procedures met betrekking tot de invoering van geluidgerelateerde exploitatiebeperkingen op luchthavens in de Gemeenschap (hierna : richtlijn 2002/30/EG).

De verzoekende partij stelt dat in het bestreden besluit als bijzondere vergunningsvoorwaarde het uitvoeren van een studie wordt opgelegd

omtrent de mogelijkheid tot het verminderen van het aantal vliegbewegingen met een geluidshoeveelheid van 8 tot 12. Zulks houdt volgens de verzoekende partij een beperking in van de doelstellingen van richtlijn 2002/30/EG, vermeld in artikel 1 van die richtlijn, alsook van de draagwijdte ervan. Zij zet uiteen dat "exploitatiebeperkingen" in de zin van artikel 2, e), van richtlijn 2002/30/EG ofwel gericht zijn op de uitdienstneming van marginaal conforme vliegtuigen op specifieke luchthavens, ofwel de exploitatie van civiele subsonische straalvliegtuigen in bepaalde tijdsperiodes inperken, doch niet beperkt kunnen worden tot het afbouwen van het aantal vliegbewegingen met een geluidshoeveelheid van 8 tot en met 12. De verzoekende partij wijst erop dat richtlijn 2002/30/EG in intern recht is omgezet door het koninklijk besluit van 25 september 2003 tot vaststelling van regels en procedures met betrekking tot de invoering van exploitatiebeperkingen op de luchthaven Brussel-Nationaal (hierna : koninklijk besluit van 25 september 2003) en door het ministerieel besluit van 3 mei 2004 betreffende het beheer van de lawaaihinder op de luchthaven Brussel-Nationaal (hierna : ministerieel besluit van 3 mei 2004), doch dat deze besluiten geen beperking inhouden van de draagwijdte van richtlijn 2002/30/EG. Volgens de verzoekende partij is de verwerende partij evenmin bevoegd om de draagwijdte van richtlijn 2002/30/EG te beperken.

17. De verwerende partij antwoordt als volgt :

"De bestreden beslissing legt aan de exploitant, naast andere studies en andere voorwaarden (...), de verplichting op om een haalbaarheidsstudie te laten uitvoeren betreffende de versnelde afbouw van het aantal bewegingen die het meeste geluidsoverlast veroorzaken (geluidshoeveelheid van 8 tot 12), alsook betreffende een verdere afbouw van de maximale geluidshoeveelheid per beweging/ per seizoen gedurende de nacht. Deze studie moet dan resulteren in een stappenplan.

Het is duidelijk dat deze verplichting perfect past binnen de doelstelling van de richtlijn om het aantal mensen dat ernstige hinder ondervindt te beperken.

(...) Het effectief afbouwen van bewegingen met een bepaalde geluidshoeveelheid is wel degelijk een exploitatiebeperking, zodat deze verplichting niet onmiddellijk kon worden opgenomen als een bijzondere voorwaarde zonder de procedure vermeld in Richtlijn 2002/30/EG na te leven. Voor het opstellen van het stappenplan moet dan rekening worden gehouden

met de informatie in bijlage II van de richtlijn.

Als verwerende partij het goed begrijpt, beschouwt verzoekende partij het begrip 'exploitatiebeperkingen' als de draagwijdte van de Richtlijn.

Door te stellen dat de geluidsbeperkingen die de haalbaarheidsstudie moet voorstellen (afbouw van bewegingen met een geluidshoeveelheid van 8 tot en met 12) vallen onder 'exploitatiebeperkingen', houdt de bestreden beslissing geen beperking in van de draagwijdte van de richtlijn, maar wordt de richtlijn gewoon correct toegepast.

Het bestreden besluit is immers geen algemeen (omzetting)besluit waarbij wordt gesteld dat geluidsbeperkingen onder de 8 geen 'exploitatiebeperkingen' zouden zijn".

18. De tussenkomenende partij zet in essentie uiteen dat de geluidshinder veroorzaakt door landende vliegtuigen vóór de wielen de grond raken en door opstijgende vliegtuigen nadat de wielen geen contact meer hebben met de grond, niet tot het voorwerp van de betrokken milieuvergunning behoort en het bestrijden van die hinder niet tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest. Voorts stelt zij dat het daadwerkelijk opleggen van de maatregelen die het voorwerp uitmaken van de als bijzondere vergunningsvoorwaarde opgelegde studie, een wezenlijke technische wijziging zou inhouden, onderworpen aan de procedure van richtlijn 2002/30/EG, zodat het vooralsnog niet mogelijk was om strengere geluidsnormen op te leggen voor nachtelijke vliegbewegingen, aangezien eerst de noodzakelijke haalbaarheidsstudie moet worden uitgevoerd. Vervolgens wijst de tussenkomenende partij erop dat het voorwerp van de in het bestreden besluit opgelegde studie niet beperkt is tot de versnelde afbouw van het aantal vliegbewegingen met een geluidshoeveelheid van 8 tot en met 12, maar tevens de verdere afbouw omvat van de maximale geluidshoeveelheid per beweging gedurende de nacht en van de maximale geluidshoeveelheden gedurende de nacht per seizoen. Het bestreden besluit houdt volgens de tussenkomenende partij dan ook geen beperking in van de draagwijdte van richtlijn 2002/30/EG. Ten slotte merkt de tussenkomenende partij op dat niet wordt betwist dat richtlijn 2002/30/EG op correcte wijze werd omgezet in intern recht door het koninklijk besluit van 25 september 2003 en het ministerieel besluit van 3 mei 2004, zodat de verzoekende partij zich voor de eventuele schending van die richtlijn slechts kan beroepen op deze omzettingsbesluiten, hetgeen zij evenwel heeft nagelaten.

19. De verzoekende partij dupliceert dat zij zich er van bewust is dat de in het bestreden besluit opgelegde studie niet beperkt is tot de versnelde afbouw van het aantal vliegbewegingen met een geluidshoeveelheid van 8 tot en met 12, maar dat zulks niet wegneemt dat de doelstellingen en de draagwijdte van richtlijn 2002/30/EG alsook van het koninklijk besluit van 25 september 2003 en van het ministerieel besluit van 3 mei 2004 beperkt worden door het feit dat de vliegbewegingen met een geluidshoeveelheid onder 8 niet aan de haalbaarheidsstudie worden onderworpen met het oog op hun versnelde afbouw. Het is immers onbetwistbaar dat vliegtuigen met een geluidshoeveelheid onder 8 veel lawaai kunnen veroorzaken. Voorts wijst de verzoekende partij erop dat, in tegenstelling tot hetgeen de tussenkomende partij beweert, naast de bedoelde studie ook daadwerkelijk geluidsnormen worden opgelegd in het bestreden besluit, aangezien de maximale geluidshoeveelheid per beweging gedurende de nacht wordt vastgelegd op 12. Ten slotte stelt de verzoekende partij dat de tussenkomende partij toegeeft dat de verwerende partij niet bevoegd is om de maatregelen, genomen met het koninklijk besluit van 25 september 2003 en het ministerieel besluit van 3 mei 2004, te beperken, hetgeen met het bestreden besluit toch is gebeurd.

Beoordeling

20. De doelstellingen van richtlijn 2002/30/EG bestaan erin : a) voorschriften voor de Gemeenschap vast te stellen om het op samenhangende wijze invoeren van exploitatiebeperkingen voor individuele luchthavens te vergemakkelijken, teneinde het aantal mensen dat ernstige hinder ondervindt van de nadelige gevolgen van vliegtuiglawaai te beperken of terug te dringen; b) een kader te bieden dat de naleving van eisen van de interne markt garandeert; c) een duurzame ontwikkeling van de luchthavencapaciteit te vergemakkelijken; d) het bereiken van specifieke doelstellingen inzake geluidsbestrijding op individuele luchthavens te vergemakkelijken; e) de mogelijkheid te bieden de ter beschikking staande maatregelen te kiezen die tegen zo laag mogelijke kosten maximale milieubaten opleveren (artikel 1). Voor het bereiken van die doelstellingen

voorziet de richtlijn in de invoering van exploitatiebeperkingen die worden omschreven als "met de geluidssituatie samenhangende maatregelen waarbij de toegang van civiele subsonische straalvliegtuigen tot een luchthaven wordt beperkt of teruggebracht. Daaronder vallen exploitatiebeperkingen die gericht zijn op de uitdienstneming van marginaal conforme vliegtuigen op specifieke luchthavens, alsook partiële exploitatiebeperkingen, die de exploitatie van civiele subsonische straalvliegtuigen in bepaalde tijdsperiodes inperken".

21. Een door de Raad van de Europese Unie uitgevaardigde richtlijn kan slechts directe werking hebben indien de richtlijn na afloop van de omzettingstermijn niet of niet correct in het nationaal recht is omgezet.

Richtlijn 2002/30/EG werd naar Belgisch recht omgezet bij koninklijk besluit van 25 september 2003 tot vaststelling van regels en procedures met betrekking tot de invoering van exploitatiebeperkingen op de luchthaven Brussel-Nationaal. Dit koninklijk besluit vindt blijkens de aanhef ervan rechtsgrond in de artikelen 2 en 5 van de wet van 27 juni 1937 houdende herziening van de wet van 16 november 1919, betreffende de regeling der luchtvaart. Ter uitvoering van voornoemd koninklijk besluit werd het ministerieel besluit van 3 mei 2004 betreffende het beheer van de lawaaihinder op de luchthaven Brussel-Nationaal genomen. In het verzoekschrift wordt niet beweerd dat deze omzetting niet correct is.

Het derde middel is ongegrond.

C. Vierde middel

Standpunt van de partijen

22. In een vierde middel voert de verzoekende partij de schending aan van richtlijn 2002/30/EG, van artikel 23, 4°, van de Grondwet, van het standstillbeginsel, van artikel 6, § 1, X, 7°, BWHI en van het koninklijk besluit van

21 juni 2004 betreffende de toekenning van de exploitatielicentie van de luchthaven Brussel-Nationaal aan de naamloze vennootschap B.I.A.C. (hierna : koninklijk besluit van 21 juni 2004).

In een eerste onderdeel betoogt de verzoekende partij dat met het bestreden besluit een bijzondere vergunningsvoorwaarde wordt bevestigd waarbij de maximale geluidshoeveelheid per beweging van een civiel subsonisch straalvliegtuig gedurende de nacht wordt vastgelegd op 12 en dit voor een termijn van twintig jaar. Volgens de verzoekende partij is zulks in strijd met de doelstellingen van richtlijn 2002/30/EG, nu met het oog op de verdere beheersing van het nachtlawaai moet worden gestreefd naar een verdere afbouw van de maximale geluidshoeveelheid per beweging gedurende de nacht, terwijl te dezen die geluidshoeveelheid voor de volgende twintig jaar wordt vastgelegd. Zij meent dat het opleggen van een haalbaarheidsstudie omtrent de vermindering van de maximale geluidshoeveelheid per beweging gedurende de nacht, met onzekere resultaten, hieraan geen afbreuk doet en dat het bovendien onzinnig is dergelijke studie aan de exploitant zelf en niet aan een onafhankelijk orgaan toe te vertrouwen. Voorts stelt de verzoekende partij dat de verwerende partij niet bevoegd was om de bedoelde vergunningsvoorwaarde op te leggen. Op grond van artikel 6, § 1, X, 7°, BWHI is immers de federale overheid exclusief bevoegd voor de uitrusting en uitbating van de luchthaven Brussel-Nationaal en dus ook voor het opleggen van exploitatiebeperkingen. De maximale geluidshoeveelheid per beweging en per seizoen werd dan ook reeds op federaal niveau vastgelegd in het koninklijk besluit van 25 september 2003 en het ministerieel besluit van 3 mei 2004. Ten slotte meent de verzoekende partij dat als gevolg van de bedoelde vergunningsvoorwaarde de tussenkomende partij mogelijk niet kan voldoen aan de milieuverplichtingen die haar door de exploitatielicentie worden opgelegd. Artikel 31 en volgende van het koninklijk besluit van 21 juni 2004 leggen immers een aantal milieuverplichtingen op aan de tussenkomende partij, "waaronder het voeren van een actief milieubeleid, door middel van stimulansen en een differentiatie van tarieven en diensten, met het oog op het bevorderen van milieuvriendelijke praktijken". De verzoekende partij besluit dat de kwestieuze

vergunningsvoorwaarde dan ook een schending inhoudt van artikel 23, 4°, van de Grondwet en het standstillbeginsel.

In een tweede onderdeel voert de verzoekende partij aan dat hetzelfde evenzeer geldt voor de bijzondere vergunningsvoorwaarde, waarbij de maximale geluidshoeveelheid voor vertrekkende vliegtuigen gedurende de nacht per seizoen wordt vastgelegd en dit opnieuw voor een termijn van twintig jaar. De verzoekende partij merkt op dat nergens wordt vermeld dat deze per seizoen vastgelegde geluidsquota in de toekomst degressief moeten zijn, terwijl die quota tot dusver steeds degressief werden opgelegd, zoals blijkt uit het ministerieel besluit van 26 oktober 2000 tot goedkeuring van het reglement dat werd aangenomen door de raad van bestuur van BIAC, N.V. van publiek recht, van 15 juni 2000, betreffende de invoering van een geluidsquotasysteem tijdens de nacht en tot bepaling van de maximaal toegelaten hoeveelheid nachtlawaai op de luchthaven Brussel-Nationaal (hierna : ministerieel besluit van 26 oktober 2000) en uit het ministerieel besluit van 3 mei 2004.

23. De verwerende partij antwoordt, wat het eerste onderdeel betreft, dat de vergunningstermijn van twintig jaar in overeenstemming is met de artikelen 30, § 2, en 70, § 2, van Vlarem I. Zij meent dat indien de verzoekende partij die termijn strijdig acht met richtlijn 2002/30/EG, het middel gericht is tegen die bepalingen van Vlarem I en niet tegen de bestreden vergunning. Bovendien merkt de verwerende partij op dat de maximaal toegelaten geluidshoeveelheid niet onherroepelijk vastligt voor twintig jaar, aangezien de vergunningsvoorwaarden kunnen worden gewijzigd, in toepassing van artikel 21 van het milieuvergunningsdecreet en artikel 45 van Vlarem I, zowel ambtshalve als op verzoek van derden-belanghebbenden. Daarnaast wijst zij erop dat de opgelegde studie is gericht op een stappenplan voor het afbouwen van de geluidshinder en een evaluatie impliceert, ruim voor het verstrijken van de vergunningstermijn. Zij stelt dat het daadwerkelijk opleggen van bijkomende exploitatiebeperkingen zal moeten gebeuren volgens de procedure voorzien in richtlijn 2002/30/EG en dat het bestreden besluit wel degelijk past binnen de doelstellingen van die richtlijn. Zij

voegt hieraan nog toe dat de opgelegde studie weliswaar moet gebeuren op kosten van de exploitant, maar onder gezag en coördinatie van een erkend deskundige en dus met de nodige onafhankelijkheid.

Voorts wijst de verwerende partij erop dat op grond van artikel 6, § 1, II, BWHI de gewesten bevoegd zijn voor de strijd tegen de geluidshinder en voor de politie van de gevaarlijke, ongezonde en hinderlijke bedrijven, dat het Grondwettelijk Hof reeds meermaals de bevoegdheid van de gewesten in de strijd tegen geluidshinder heeft bevestigd en dat niet kan worden ontkend dat het evalueren van de geluidshinder van de exploitatie van een vliegveld ook het geluid omvat veroorzaakt door het opstijgen en landen van vliegtuigen. Gelet op de bevoegdheid van de gewesten inzake de toekenning van milieuvergunningen en de strijd tegen geluidshinder enerzijds en de bevoegdheid van de federale overheid tot uitbating van de luchthaven Brussel-Nationaal anderzijds, wijst de verwerende partij op het evenredigheidsbeginsel, vervat in artikel 5.57.2.1 van Vlarem II. Hoewel de federale overheid met het koninklijk besluit van 25 september 2003 en het ministerieel besluit van 3 mei 2004 reeds exploitatiebeperkingen wegens geluidshinder heeft opgelegd, meent de verwerende partij dat die besluiten evenwel haar bevoegdheid onverlet laten om bepaalde vergunningsvoorwaarden op te leggen ter beperking van de geluidshinder van de exploitatie van een vliegveld, met inbegrip van het geluid veroorzaakt door het opstijgen en landen van vliegtuigen. Zij stelt dat door het nemen van het bestreden besluit geenszins voormeld evenredigheidsbeginsel werd geschonden, aangezien het de federale overheid niet onmogelijk wordt gemaakt om haar bevoegdheden uit te oefenen, nu bijvoorbeeld een spreiding van de vluchten nog perfect mogelijk is binnen het kader van de afgeleverde vergunning. Bovendien argumenteert de verwerende partij dat geen enkele opgelegde vergunningsvoorwaarde een bijkomende exploitatiebeperking inhoudt in de zin van richtlijn 2002/30/EG of het koninklijk besluit van 25 september 2003 uitholt, vermits de beperking tot geluidshoeveelheid 12 reeds werd opgelegd in een vroegere vergunning. Evenmin zou het ministerieel besluit van 3 mei 2004 worden uitgehold, daar de in het bestreden besluit opgelegde geluidsnormen maximumnormen zijn, waarbij het de federale overheid

vrij staat strengere normen te hanteren. Voorts betwist de verwerende partij dat de tussenkomende partij haar milieuverplichtingen, opgelegd door haar exploitatielicentie, niet zou kunnen naleven. Het beperken van de geluidshoeveelheid en het daaromtrent laten uitvoeren van studies past immers volkomen binnen een actief milieubeleid en ingevolge artikel 34 van het koninklijk besluit van 21 juni 2004 vormt het naleven van geluidsnormen uitgevaardigd door het Vlaamse Gewest precies één van de milieuverplichtingen opgelegd door de exploitatielicentie. Aangaande het recht op bescherming van een gezond leefmilieu, vervat in artikel 23, 4°, van de Grondwet, zet de verwerende partij uiteen dat dit grondrecht niet absoluut is en aan beperkingen kan worden onderworpen. Met name zou het steeds moeten worden afgewogen tegen andere waarden in de samenleving en zou een beperking van dit fundamentele recht mogelijk zijn in het belang van het economisch welzijn van het land, in welk verband een nationale luchthaven een belangrijke rol vervult. Volgens de verwerende partij wordt in het bestreden besluit een afweging gemaakt tussen het economisch belang van de verdere uitbating van de luchthaven en de effecten hiervan op de gezondheid van de omwonenden en op het milieu, waarbij geen sprake is van een evidente onevenredige schending van artikel 23, 4°, van de Grondwet. Ook inzake het standstillbeginsel, dat geformuleerd is op Europees niveau, zet de verwerende partij uiteen dat dit beginsel niet absoluut is, doch steeds een afweging vereist van de verschillende maatschappelijke activiteiten en dat enkel een manifeste schending van dit beginsel kan worden gesanctioneerd. De verwerende partij merkt op dat de in het bestreden besluit opgelegde maatregelen ter beperking van geluidshinder geen versoepeling inhouden ten aanzien van de vorige vergunning en dat het standstillbeginsel dan ook niet werd geschonden.

Met betrekking tot het tweede onderdeel wijst de verwerende partij erop dat de in het bestreden besluit opgelegde geluidsquota maximumnormen zijn, waarbij het de exploitant en de federale overheid vrij staat strengere normen te hanteren, zodat geen afbreuk wordt gedaan aan het ministerieel besluit van 26 oktober 2000. De verwerende partij merkt hierbij op dat ingevolge het ministerieel besluit van 3 mei 2004 het reglement van de raad van

bestuur van de tussenkomende partij van 15 juni 2000 overbodig wordt en dat krachtens haar exploitatielicentie, toegekend bij koninklijk besluit van 21 juni 2004, de tussenkomende partij niet langer instaat voor de vaststelling van geluidsquota. Ook stelt de verwerende partij dat er geen sprake is van een schending van het standstillbeginsel, nu de toegelaten geluidsquota niet worden verhoogd ten aanzien van de voorheen geldende quota. Ten slotte herhaalt zij dat de termijn van twintig jaar niet onherroepelijk is, gelet op artikel 21 van het milieuvergunningsdecreet en artikel 45 van Vlarem I.

24. De tussenkomende partij geeft vooreerst een uiteenzetting over de juridische draagwijdte van "de algemene beginselen van milieubeleid", waarbij zij concludeert dat deze "niet juridisch afdwingbaar zijn". Zij wijst op de discretionaire bevoegdheid van de milieuvergunningverlenende overheid, op de marginale toetsingsbevoegdheid ter zake van de Raad van State en op de evenredigheid die moet worden gehanteerd bij deze toetsing, meer bepaald de afweging van het grondwettelijk recht op bescherming van een gezond leefmilieu tegen andere maatschappelijke waarden en grondwettelijk beschermde belangen.

Daarnaast zet de tussenkomende partij uiteen dat de gewesten weliswaar krachtens artikel 6, § 1, II, 1°, BWHI bevoegd zijn inzake de bescherming van het leefmilieu, waaronder de strijd tegen geluidshinder, maar zij, gelet op het beginsel van de federale loyaliteit, de uitoefening van de bevoegdheid van de federale overheid inzake de luchthaven Brussel-Nationaal niet onmogelijk mogen maken. Zij wijst in dat verband op het principeakkoord van 16 juli 2002 tussen de federale regering, de Vlaamse regering en de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest over een coherent geluidsbeleid voor de nacht voor de luchthaven van Zaventem, waarin wordt aanvaard dat de emissievoorschriften inzake geluid federaal worden geregeld en de betrokken regeringen zich ertoe verbinden om, waar nodig, de regelgeving aan te passen teneinde onder meer eventuele tegenstrijdigheden te ondervangen. Aldus, zo stelt de tussenkomende partij, bepaalt de federale overheid autonoom de keuzes inzake beheer en bestrijding van geluidsoverlast verbonden aan de exploitatie van de luchthaven

Brussel-Nationaal en komt het derhalve niet aan de milieuvergunningverlenende overheid toe om ter zake geluidsquota op te leggen. Volgens de tussenkomende partij werpt de verzoekende partij dan ook terecht op dat de geluidsquota een federale materie betreffen. Anderzijds wijst de tussenkomende partij er dan weer op dat ondanks de maatregelen die de federale overheid in de jaren voorafgaand aan het bestreden besluit heeft genomen tegen de geluidshinder door het luchtverkeer op de luchthaven Brussel-Nationaal, de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest onverlet is gelaten om in het kader van haar taken op het vlak van "de politie van de gevaarlijke, ongezonde en hinderlijke bedrijven" en "de strijd tegen de geluidshinder" voorwaarden in een milieuvergunning op te nemen. Voorts leidt de tussenkomende partij uit de regels en procedures die worden voorgeschreven door richtlijn 2002/30/EG af dat exploitatiebeperkingen in de zin van die richtlijn "niet kunnen opgelegd worden in de milieuvergunning, minstens dat hierbij een ernstig voorafgaand onderzoek naar de economische gevolgen en de noodzaak ervan moet gebeuren". Zij meent dat de haalbaarheidsstudies die worden opgelegd in het bestreden besluit tegemoetkomen aan de doelstellingen van voormelde richtlijn. Ten slotte benadrukt de tussenkomende partij dat de exploitatiebeperkingen die daadwerkelijk worden opgelegd in het bestreden besluit louter de reeds bestaande exploitatiebeperkingen van de te hernieuwen milieuvergunning hernemen.

25. De verzoekende partij dupliceert dat de bevoegdheidsverdeling tussen de federale staat en de gewesten op een stelsel van exclusieve bevoegdheden berust, wat impliceert dat iedere rechtssituatie in beginsel slechts door één wetgever kan worden geregeld, dat bij een eventueel bevoegdheidsconflict, zoals te dezen, "het zwaartepunt van de geregelde rechtsverhouding" doorslaggevend is, hetgeen betekent dat de bevoegdheid inzake luchtverkeer duidelijk bij de federale overheid ligt, dat de omstandigheid dat de vergunningsvoorwaarden niet onherroepelijk zouden vastliggen voor twintig jaar, geen enkele zekerheid biedt dat de verwerende partij die voorwaarden ook daadwerkelijk zal veranderen en dat de opgelegde haalbaarheidsstudie niet door

een onafhankelijke deskundige zal worden uitgevoerd, maar onder het gezag van de tussenkomende partij.

Vervolgens zet de verzoekende partij uiteen dat de toetsing aan het standstillbeginsel niet inhoudt dat het bestreden besluit moet worden getoetst aan het niveau van bescherming tegen geluidshinder zoals gewaarborgd door de vorige milieuvergunningen, maar wel aan het bestaand niveau van bescherming zoals gewaarborgd door het koninklijk besluit van 25 september 2003, het ministerieel besluit van 3 mei 2004 en het ministerieel besluit van 26 oktober 2000, besluiten waaruit duidelijk blijkt dat de geluidsnorm per beweging niet voor twintig jaar vastligt op 12 en de geluidsquota per seizoen degressief waren en evenmin waren vastgelegd voor twintig jaar. Ten slotte merkt de verzoekende partij op dat het bestreden besluit uitdrukkelijk had moeten bevestigen dat de opgelegde vergunningsvoorwaarden de tussenkomende partij niet ontslaan van haar verplichtingen, opgelegd in de exploitatielicentie, om onder meer een actief milieubeleid te voeren.

Beoordeling

26. Artikel 23 van de Grondwet heeft geen directe werking. Luidens deze grondwetsbepaling moet het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu immers worden gewaarborgd door de wet of het decreet. Aangezien de wettigheid van een individueel milieuvergunningsbesluit niet rechtstreeks getoetst kan worden aan de geschonden geachte bepaling, kan dit middelonderdeel niet leiden tot de nietigverklaring van de bestreden beslissing.

27. Het in artikel 1.2.1, § 2, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna : milieubeleidsdecreet) vervatte "standstill-beginsel" werd bij amendement ingevoegd bij de overige in deze bepaling vervatte algemene principes (Parl. St. Vl. Raad 1994-95, nr. 718-2, 2). Wat deze algemene beginselen betreft, is in § 3 bepaald dat bij de uitvoering van het beleid rekening wordt gehouden met de sociaal-economische aspecten, de

internationale dimensie en de beschikbare wetenschappelijke en technische gegevens. Luidens de memorie van toelichting impliceert dit dat onder meer een afweging van de sociaal-economische gevolgen van het milieubeleid noodzakelijk is (Parl. St. Vl. Raad 1994-95, nr. 718-1, 25). Ter zake blijkt nog uit de memorie van toelichting dat "het voor de Vlaamse regering overigens evident (is) dat in de praktijk van het milieubeleid rekening gehouden wordt met de sociaal-economische implicaties ervan" (ibid.) en, wat het in § 3 vervatte integratiebeginsel betreft, dit beginsel inhoudt dat de doelstellingen en beginselen van het milieubeleid geïntegreerd moeten worden in de andere beleidsterreinen van het Vlaamse Gewest (ibid.).

Luidens de memorie van toelichting was de Vlaamse regering van oordeel dat "uitdrukkelijk moet bepaald worden dat aan het milieuvraagstuk een belangrijke plaats moet toekomen, ook in de andere beleidsdomeinen", dat "hiermee wordt onderstreept dat een groot gewicht moet worden toegekend aan de milieubelangen", maar dat "waar precies deze milieubelangen moeten geplaatst worden op de schaal van de beleidsprioriteiten (...) niet (wordt) gezegd", en dat "in bepaalde gevallen (ze) zullen (...) moeten wijken voor andere, meer essentieel geachte beleidsprioriteiten" (Parl. St. Vl. Raad 1994-95, nr. 718-1, 26).

Artikel 1.2.1 van het milieubeleidsdecreet bevat geen concrete en op elke individuele vergunningsaanvraag toepasselijke verplichtingen of verbodsbepalingen. Inzonderheid het ingeroepen standstillbeginsel is een algemeen principe op het vlak van het milieubeleid dat nadere uitwerking behoeft in direct afdwingbare normen. Dit beginsel wordt niet geschonden door een in een individuele milieuvergunning opgelegde bijzondere voorwaarde die volgens de verzoekende partij niet zou garanderen dat de maximale geluidshoeveelheid per beweging van een subsonisch straalvliegtuig gedurende de nacht in de toekomst verder wordt afgebouwd.

28. In zoverre de verzoekende partij zich beroept op de schending van de "doelstellingen" van richtlijn 2002/30/EG wordt herhaald dat deze richtlijn

naar Belgisch recht werd omgezet bij koninklijk besluit van 25 september 2003. De verzoekende partij beweert niet dat deze omzetting niet correct is. Het is ook niet de zorg van de vergunningverlenende overheid om na te gaan of een Europese richtlijn al dan niet correct werd omgezet in federale regelgeving.

De bestreden milieuvergunning is een individuele administratieve rechtshandeling. De erin opgenomen voorwaarden kunnen geen afbreuk doen aan de verordenende bevoegdheid van de federale overheid inzake de regeling van de luchtvaart. In het verzoekschrift wordt de schending van het koninklijk besluit van 25 september 2003 of van het ministerieel besluit van 3 mei 2004 niet aangevoerd.

29. De met het bestreden besluit opgelegde vergunningsvoorwaarden kunnen de tussenkomende partij er ook niet van ontslaan om eventueel strengere verplichtingen die opgelegd worden in de exploitatielicentie na te leven. De verzoekende partij haalt in dit verband trouwens geen concrete milieuverplichting uit de exploitatielicentie aan die zou strijden met de in de milieuvergunning opgelegde bijzondere voorwaarden. Het feit dat de tussenkomende partij door de licentie wordt verplicht om een "actief milieubeleid" te voeren, leidt in elk geval niet tot een dergelijke conclusie.

Het vierde middel is ongegrond.

D. Vijfde middel

Standpunt van de partijen

30. In een vijfde middel roept de verzoekende partij de schending in van richtlijn 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaaai (hierna : richtlijn 2002/49/EG).

Zij zet uiteen dat in het bestreden besluit, in toepassing van artikel 5.57.1.2 van Vlarem II, de nachtperiode wordt bepaald van 23.00 uur tot 05.59 uur en dus zeven uur bedraagt, terwijl bijlage 1 van voormelde richtlijn een nachtperiode van acht uur voorschrijft.

31. De verwerende partij en de tussenkomende partij repliceren dat richtlijn 2002/49/EG geen directe werking heeft in de Belgische rechtsorde en dat aldus in het bestreden besluit terecht toepassing wordt gemaakt van artikel 5.57.1.2 van Vlarem II.

Beoordeling

32. De verzoekende partij heeft niet langer belang bij haar kritiek dat de verwerende partij ten onrechte is uitgegaan van een nachtperiode van slechts zeven in plaats van acht uren. Bij besluit van de Vlaamse regering van 22 juli 2005 inzake de evaluatie en de beheersing van het omgevingslawaaï en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende de algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, werd artikel 5.57.1.2 van Vlarem II vervangen en geldt voor de berekening van de geluidscontouren voortaan een nachtperiode van 23 uur tot 7 uur. Op grond van artikel 3.2.1.2, § 3, van Vlarem II is deze nieuwe regeling onmiddellijk van toepassing en komt ze van rechtswege in de plaats van de minder strenge voorwaarden uit de bestreden vergunning.

Het vijfde middel is niet ontvankelijk.

E. Zesde middel

Standpunt van de partijen

33. Een zesde middel wordt ontleend aan de schending van artikel 5.57.2.1, § 2, van Vlarem II, van het evenredigheidsbeginsel, van de

federale loyaliteit, van artikel 10 van richtlijn 2002/30/EG en van artikel 92bis, § 2, b), BWHL.

De verzoekende partij zet uiteen dat krachtens artikel 7 van de in eerste aanleg genomen beslissing van 8 juli 2004, zoals gewijzigd door artikel 2, 3°, h), van het bestreden besluit, de tussenkomen partij een overlegcommissie dient te installeren met als minimaal doel de klachten van omwonenden te inventariseren, oplossingen voor te stellen en inlichtingen te verstrekken over het milieubeleid. Bij de samenstelling van die commissie zou evenwel niet zijn voorzien in een vertegenwoordiging van de verzoekende partij.

De verzoekende partij meent dat haar niet-vertegenwoordiging in de bedoelde overlegcommissie een schending inhoudt van het evenredigheidsbeginsel, vervat in artikel 5.57.2.1, § 2, van Vlarem II, aangezien zij op die wijze geen toegang krijgt tot belangrijke documenten die van invloed zijn op haar eigen beleid in verband met de bescherming van het leefmilieu en de bestrijding van geluidshinder. Bovendien stelt de verzoekende partij dat zij een belanghebbende partij is in de zin van artikel 2 van richtlijn 2002/30/EG. Haar niet-vertegenwoordiging zou bijgevolg ook een schending inhouden van voormelde richtlijn, waarin, in de artikelen 10 en 11, is voorzien in overleg en raadpleging. Daarenboven zou het bestreden besluit ook een schending inhouden van de federale loyaliteit, bekrachtigd in artikel 143 van de Grondwet.

Ook artikel 92bis, § 2, b), BWHL, dat bepaalt dat de gewesten samenwerkingsakkoorden sluiten voor de regeling van de aangelegenheden die betrekking hebben op de havens die zich op het grondgebied van meer dan één gewest bevinden, wordt volgens de verzoekende partij geschonden door het bestreden besluit. De luchthaven Brussel-Nationaal is volgens de verzoekende partij immers een "haven" in de zin van die bepaling die effecten sorteert op het grondgebied van meer dan één gewest. Het tegendeel beweren zou een schending inhouden van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Ingeval van twijfel omtrent

deze interpretatie van voormelde bepaling, vraagt de verzoekende partij om de volgende prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof :

"Schendt artikel 92bis, § 2, b, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre deze bepaling geïnterpreteerd wordt dat de luchthaven van Brussel-Nationaal niet valt onder het begrip 'haven die zich op het grondgebied van meer dan één Gewest bevindt'?".

De verzoekende partij besluit dat de gewesten verplicht zijn om omtrent de luchthaven Brussel-Nationaal een samenwerkingsakkoord te sluiten en te overleggen.

34. De verwerende partij antwoordt vooreerst dat het middel niet moet worden onderzocht, omdat het gericht is tegen een bepaling van de in eerste aanleg genomen beslissing, waar ingevolge de devolutieve werking van het administratief beroep het bestreden besluit voor in de plaats is gekomen.

Daarnaast zet de verwerende partij uiteen dat het beginsel van de federale loyaliteit, zoals vastgelegd in artikel 143 van de Grondwet, aansluit bij het evenredigheidsbeginsel, vervat in artikel 5.57.2.1, § 2, van Vlarem II, en impliceert dat zij, in het kader van de uitoefening van haar bevoegdheid inzake de strijd tegen geluidshinder, het de federale overheid of de andere gewesten niet onmogelijk of uitermate moeilijk mag maken om hun respectieve bevoegdheden inzake de exploitatie van de luchthaven Brussel-Nationaal en het luchtverkeer uit te oefenen, noch de tussenkomen partij mag verhinderen de haar gedelegeerde beheerstaken uit te oefenen. Deze beginselen houden volgens de verwerende partij echter niet de verplichting in om bepaalde aangelegenheden in gemeenschappelijk overleg te regelen. Een dergelijke verplichte samenwerking zou er immers toe kunnen leiden dat een eigen bevoegdheid de facto niet meer zou kunnen worden uitgeoefend.

De verwerende partij stelt dat voormelde beginselen in voorliggend geval niet werden geschonden. Zo betoogt zij dat de nieuw op te richten overlegcommissie niet bevoegd is om toezicht uit te oefenen of de

verleende milieuvergunning te wijzigen, zodat die commissie de verzoekende partij niet kan verhinderen om een doelmatig beleid te voeren. Integendeel zou de overlegcommissie precies worden opgericht om te kunnen voldoen aan voormeld evenredigheidsbeginsel. Daarenboven wijst de verwerende partij erop dat in de overlegcommissie vertegenwoordigers zetelen van zowel de omliggende gemeenten als de omwonenden, aangeduid door de gemeentelijke milieuadviesraden van de omliggende gemeenten, zodat de inwoners van het grondgebied van de verzoekende partij wel degelijk vertegenwoordigd zijn in die commissie. Ook betwist zij de bewering van de verzoekende partij dat ingevolge haar niet-vertegenwoordiging in de overlegcommissie zij mogelijk geen toegang zou kunnen krijgen tot belangrijke documenten. De overlegcommissie is er immers toe gehouden haar gegevens ter beschikking te stellen van het publiek en de overheden.

Voorts betoogt de verwerende partij dat artikel 92bis, § 2, b), BWHI niet van toepassing is op de luchthaven Brussel-Nationaal. Die luchthaven is immers integraal gevestigd op het grondgebied van het Vlaamse Gewest en bevindt zich dus niet op het grondgebied van meer dan één gewest, zoals vereist door die bepaling. Dat de effecten van de luchthaven een weerslag zouden hebben op het grondgebied van meer dan één gewest, acht de verwerende partij irrelevant. Bovendien meent zij dat de term "haven", zoals gehanteerd in voormelde bepaling, in het licht van het gehele artikel "in de zin van waterwegen" dient te worden begrepen. Nergens wordt immers een verband gelegd met de exploitatie van een luchthaven of met het luchtverkeer.

Ten slotte zet de verwerende partij uiteen dat de artikelen 10 en 11 van richtlijn 2002/30/EG handelen over de wijze waarop lidstaten exploitatiebeperkingen in de zin van die richtlijn aan een raadpleging dienen te onderwerpen en deze exploitatiebeperkingen openbaar dienen te maken. Zij merkt evenwel op dat de overlegcommissie niet de bevoegdheid heeft om exploitatiebeperkingen in de zin van die richtlijn op te leggen en dat de beslissingen van die commissie dan ook niet aan een raadpleging of

openbaarmaking in de zin van de voormelde artikelen 10 of 11 worden onderworpen. Zij besluit dat de verzoekende partij niet aantoonst hoe haar niet-vertegenwoordiging in de overlegcommissie een inbreuk kan vormen op de bepalingen van de richtlijn.

35. De tussenkomende partij voert in essentie een gelijklopend verweer.

36. In haar memorie van wederantwoord stelt de verzoekende partij dat het middel wel degelijk ontvankelijk is, aangezien de gebrekkige samenstelling van de op te richten overlegcommissie in het bestreden besluit wordt bevestigd. Voorts benadrukt de verzoekende partij dat noch zijzelf, noch een gemeente of een inwoner van haar grondgebied in de bedoelde overlegcommissie is vertegenwoordigd. Immers bestaat die commissie onder meer uit veertien vertegenwoordigers van de omliggende Vlaamse gemeenten en veertien vertegenwoordigers van de omwonenden, aangeduid door elk van de gemeentelijke milieuadviesraden van die veertien omliggende Vlaamse gemeenten. Zij merkt terzijde op dat zij tevergeefs heeft verzocht om kennis te krijgen van de exacte samenstelling van de commissie. Ten slotte volhardt de verzoekende partij dat krachtens artikel 92bis, § 2, b), BWHI de gewesten een samenwerkingsakkoord moeten sluiten voor de luchthaven Brussel-Nationaal. Het was immers de bedoeling van de wetgever om in dergelijk samenwerkingsakkoord te voorzien voor infrastructuurprojecten met significante gevolgen voor het grondgebied van een ander gewest. Zo zou volgens de parlementaire voorbereiding van de BWHI de haven van Brussel onder de toepassing van voormelde bepaling vallen, hoewel die haven uitsluitend op haar grondgebied gesitueerd is. De bedoeling van de bijzondere wetgever wordt volgens de verzoekende partij concreet geïllustreerd door het samenwerkingsakkoord van 17 december 1991 tussen het Vlaamse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het beheer en de exploitatie van het kanaal Brussel-Rupel en het samenwerkingsakkoord van 6 april 1995 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de waterwegen. De

verzoekende partij merkt nog op dat het sluiten van samenwerkingsakkoorden wordt aangemoedigd door de afdeling wetgeving van de Raad van State, alsook door het Grondwettelijk Hof, dat in zijn arrest 132/2004 van 14 juli 2004 het sluiten van een samenwerkingsakkoord heeft bevolen zelfs in een geval waarbij de bijzondere wetgever niet uitdrukkelijk in een dergelijke verplichting heeft voorzien.

Beoordeling

37. De bestreden beslissing bevestigt dat in de door de tussenkomende partij op te richten overlegcommissie niet voorzien is in de vertegenwoordiging van de verzoekende partij. Derhalve beroept de verwerende partij zich ten onrechte op de devolutieve werking van de in beroep genomen beslissing over de vergunningsaanvraag.

Het middel is ontvankelijk.

38. Overeenkomstig artikel 20 van het milieuvergunningsdecreet kan de vergunningverlenende overheid bij het verlenen van de vergunning bijzondere voorwaarden opleggen met het oog op de bescherming van de mens en het leefmilieu. Ter zake beschikt de vergunningverlenende overheid in beginsel over een ruime discretionaire bevoegdheid. Voor de luchthaven Brussel-Nationaal is deze bevoegdheid evenwel begrensd door artikel 5.57.2.1, § 2, van Vlarem II. Luidens deze bepaling moet de vergunningverlenende overheid bij het vaststellen van de voorwaarden die in de milieuvergunning worden opgelegd het evenredigheidsbeginsel eerbiedigen, overeenkomstig hetwelk geen enkele overheid bij het voeren van het beleid dat haar is toevertrouwd, zonder dat daartoe een minimum aan redelijke gronden voorhanden is, zo verregaande maatregelen mag treffen dat een andere overheid het buitenmate moeilijk krijgt om het beleid dat haar is toevertrouwd doelmatig te voeren.

De verzoekende partij bekritiseert het feit dat zij niet vertegenwoordigd is in de overlegcommissie die tot doel heeft om "de klachten van omwonenden te inventariseren, mogelijkheden ter oplossing voor te stellen, en de omwonenden en de overheden in te lichten over de reeds gevoerde en de te voeren milieupolitiek". Bezwaarlijk kan worden aangenomen dat die niet-vertegenwoordiging een zo verregaande maatregel is waardoor de verzoekende partij het buitenmate moeilijk krijgt om het beleid dat haar is toevertrouwd doelmatig te voeren. Zulks is nog minder het geval in het licht van de vaststelling dat de tussenkomende partij luidens artikel 6 van de bijzondere vergunningsvoorwaarden per trimester "een gedetailleerd overzicht van alle vliegbewegingen met vermelding van dag, uur, landing of opstijging, type toestel, QC, bestemming, gebruikte baan en gevolgde SID, evenals de radartracks tot een hoogte van minstens 5000 voet per dag en per nacht en de gedetailleerde geluidsmetingen die (...) (zij)zelf uitvoerde" ter inzage moet leggen op de inrichting "voor al wie er om vraagt". De bewering van de verzoekende partij dat zij geen toegang zou krijgen tot "belangrijke documenten die een invloed hebben op haar eigen beleid in verband met de bescherming van het leefmilieu en de bestrijding van geluid", mist dan ook feitelijke grondslag.

Het beginsel van de federale loyauteit houdt voor de federale overheid en voor de deelgebieden de verplichting in om, wanneer zij hun bevoegdheden uitoefenen, het evenwicht van de federale constructie in haar geheel niet te verstoren. Het betreft meer dan het louter uitoefenen van bevoegdheden, het geeft aan in welke geest dat moet geschieden.

De verwerende partij gaat niet tegen de federale loyauteit in door de verzoekende partij niet te betrekken bij de werking van een overlegcommissie die hoe dan ook tot taak heeft om de overheden in te lichten over "de reeds gevoerde en de te voeren milieupolitiek" met betrekking tot de luchthaven Brussel-Nationaal.

39. In zoverre de verzoekende partij uit de artikelen 10 en 11 van richtlijn 2002/30/EG afleidt dat zij verplicht had moeten worden opgenomen in de overlegcommissie, geldt opnieuw de vaststelling dat deze richtlijn in de interne Belgische rechtsorde werd omgezet en de correcte omzetting ervan niet wordt betwist.

40. Overeenkomstig artikel 92bis, § 2, b), BWHI sluiten de gewesten in ieder geval samenwerkingsakkoorden voor de regeling van de aangelegenheden die betrekking hebben op "de havens die zich op het grondgebied van meer dan één Gewest bevinden". In zoverre de verzoekende partij voor recht wil horen zeggen dat onder het begrip "havens" ook "luchthavens" moeten worden verstaan, ziet zij over het hoofd dat de door artikel 92bis, § 2, b), BWHI opgelegde verplichting tot het sluiten van een samenwerkingsakkoord enkel betrekking heeft op inrichtingen die zich uitstrekken over het grondgebied van meerdere gewesten. De verzoekende partij toont niet aan dat de met het bestreden besluit vergunde percelen voor de exploitatie van de luchthaven deels gelokaliseerd zijn op haar grondgebied. Dat de milieueffecten van de luchthaven Brussel-Nationaal wel gewestgrensoverschrijdend zijn, doet daaraan geen afbreuk. De opgeworpen prejudiciële vraag heeft geen nut voor de oplossing van het geschil en ze moet dan ook niet ter beantwoording aan het Grondwettelijk Hof worden voorgelegd.

Het zesde middel is ongegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van negentien maart tweeduizend vijftien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Eric Brewaeys,	kamervoorzitter,
Bert Thys,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,
bijgestaan door	
Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Eric Brewaeys